

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 84/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť družstva K. v likvidácii, Česká republika, zastúpeného advokátom Mgr. A. S., Česká republika, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 15/2012 z 18. septembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť družstva K. v likvidácii **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. decembra 2012 doručená sťažnosť družstva K. v likvidácii (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 15/2012 z 18. septembra 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je oprávneným z rozhodcovského rozsudku č. 614/07 vydaného 29. decembra 2007 rozhodcom Mgr. R. S., Česká republika, ktorým bola povinnej osobe (fyzickej osobe s bydliskom na území Slovenskej republiky) uložená povinnosť zaplatiť mu sumu 7 220,12 € (217 513,51 Sk). Predmetný rozhodcovský rozsudok sa pre účely exekúcie v Slovenskej republike považuje za cudzí rozhodcovský rozsudok.

Sťažovateľ sa obrátil na súdneho exekútora JUDr. J. Ď... s návrhom na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor v nadväznosti na to požiadal Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“) o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd poveril 6. novembra 2008 menovaného súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe označeného rozhodcovského rozsudku znejúceho v prospech sťažovateľa.

Okresný súd ale následne uznesením č. k. 4 Er 1044/2008-25 zo 17. júna 2010 predmetnú exekúciu zastavil z dôvodu neprípustnosti, keďže zistil, že v danej veci neboli splnené podmienky na uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku v Slovenskej republike v zmysle zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi a úprave niektorých právnych vzťahov v občianskych a trestných veciach (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 193/1993 Z. z.). Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 41 CoE/139/2011 z 13. júla 2011 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie.

Podľa sťažovateľa skutočnosť, že exekučný súd zastavil exekúciu (uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie pre neprípustnosť) a toto zastavenie odôvodnil nesplnením podmienok na uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike, znamená, že exekučný súd odoprel uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku a vyhlásil rozhodnutie za nevykonateľné. Podľa jeho názoru je preto proti takému uzneseniu krajského súdu prípustné dovolanie podľa § 239 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Podľa uvedeného ustanovenia je prípustné dovolanie proti uzneseniu o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné, keďže dospel k názoru, že neboli splnené podmienky ustanovené v § 237 až § 239 OSP. Podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené, nie je uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie na základe cudzieho rozhodcovského rozsudku uznesením o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia ani o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky v zmysle § 239 ods. 2 písm. c) OSP.

Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a zároveň sa domáha, aby ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť

skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nemožno vidieť medzi základným právom v čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie skúma spoločne.

Ústavný súd nepovažoval za nutné vyžiadať si kompletný súvisiaci súdny spis, keďže zistil, že všetky relevantné skutočnosti poskytujúce dostatočný podklad pre rozhodnutie vyplývajú tak z obsahu sťažnosti, ako aj z k nej pripojenej kópie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania (v tomto prípade sťažnosťou). Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Sťažnosť smeruje iba proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie odmietnuté ako neprípustné. Ústavný súd preto nemohol skúmať ústavnú udržateľnosť dôvodov, ktoré okresný súd považoval za relevantné na zastavenie exekúcie v okolnostiach danej veci a s ktorými sa krajský súd stotožnil, keďže tieto neboli meritórne skúmané ani najvyšším súdom, ale mohol sa zaoberať len posúdením ústavnej udržateľnosti záverov, ktorými najvyšší súd odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa ako neprípustného, a to z hľadiska možného porušenia sťažovateľom označených práv.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s tým, ako najvyšší súd posúdil a odôvodnil neprípustnosť jeho dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP.

Najvyšší súd sa po rekapitulácii dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 239 ods. 2 OSP, osobitne vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (a jemu predchádzajúcemu uzneseniu okresného súdu), obmedzil na konštatovanie, že uznesenie krajského súdu nespĺňa ani jednu z podmienok uvedených v označenom ustanovení, a preto nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP. Podľa najvyššieho súdu dovolaním napadnuté uznesenie o zastavení exekučného konania nepredstavuje uznesenie, ktorým by súd rozhodol o uznaní alebo neuznaní rozhodcovského rozsudku, keďže ten bol neformálne uznaný tak, že bolo vydané poverenie na vykonanie exekúcie na jeho základe. Predmetné uznesenie krajského súdu nie je podľa najvyššieho súdu ani rozhodnutím, ktorým by bola vyslovená vykonateľnosť, resp. nevykonateľnosť cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky. Ďalej najvyšší súd dospel k záveru, že nie sú splnené ani iné dôvody prípustnosti dovolania, a preto dovolanie sťažovateľa odmietol bez toho, aby vec meritórne preskúmal.

Podľa § 239 ods. 2 OSP dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak:

- a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Sťažovateľ odôvodňuje svoju sťažnosť troma ťažiskovými námietkami. Po prvé tvrdí, že najvyšší súd nesprávne aplikoval § 239 ods. 2 písm. c) OSP na dovolanie a tento svoj záver neodôvodnil ústavne udržateľným spôsobom. Po druhé namieta, že tým, že krajský súd zastavil exekúciu vedenú na základe okresným súdom vydaného poverenia na vykonanie exekúcie na podklade cudzieho rozhodcovského rozsudku, ignoroval prekážku rozhodnutej veci, pretože exekúcia už prebiehala, nebolo podľa neho možné v tomto štádiu opätovne skúmať splnenie podmienok na uznanie a výkon cudzieho

rozhodcovského nálezu. Napokon, po tretie sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil princíp právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutí.

1. Vo vzťahu k prvej námietke o nesprávnej aplikácii dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP a v nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej právo na spravodlivý proces tiež zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov preto tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa sťažovateľa skutočnosť, že exekučný súd zastavil exekúciu (uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu) a toto zastavenie odôvodnil nesplnením podmienok na uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike, znamená, že exekučný súd odoprel uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku a vyhlásil rozhodnutie za nevykonateľné. Preto je podľa jeho názoru uznesenie krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie, takým uznesením, proti ktorému je prípustné dovolanie podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP pripúšťajúceho dovolanie proti uzneseniu o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nesprávnym a neodôvodneným rozhodnutím porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ ani v dovolaní a ani v sťažnosti neuvádza, že by boli splnené dôvody prípustnosti dovolania v zmysle § 239

ods. 2 písm. b) OSP, podľa ktorého je prípustné dovolanie proti potvrdzujúcim uzneseniam o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia. Zrejme preto najvyšší súd v napadnutom uznesení nevenoval viac priestoru odôvodneniu neprípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd by neodôvodnene zasahoval do právomoci najvyššieho súdu, ak by mal opätovne posúdiť prípustnosť dovolania podľa iných dôvodov, ako tých, ktoré boli sťažovateľom namietané v dovolaní, ak navyše takáto argumentácia nevyplýva ani zo samotnej sťažnosti. Ústavný súd preto preskúmal len ústavnú udržateľnosť úvahy najvyššieho súdu, podľa ktorej uznesenie krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie vedenej na základe cudzieho rozhodcovského rozhodnutia, nespĺňa dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 239 ods. 2 písm. c) OSP.

Ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd v dostatočnom rozsahu odôvodnil svoj záver, prečo nie je uznesenie krajského súdu uznesením o uznaní ani o neuznaní cudzieho rozhodcovského rozsudku, tým, že funkciu rozhodnutia o uznaní cudzieho rozhodcovského rozsudku plní (pozitívne) rozhodnutie o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. Ústavný súd nepovažuje za ústavne neudržateľnú ani argumentáciu najvyššieho súdu, podľa ktorej nie je uznesenie o zastavení exekúcie uznesením o nevykonateľnosti cudzieho rozhodnutia v zmysle § 239 ods. 2 písm. c) OSP, a to vzhľadom na skutočnosť, že pojem vyhlásenie vykonateľnosti, resp. nevykonateľnosti cudzieho rozhodnutia používa právny poriadok [normy medzinárodného práva súkromného a procesného – napríklad § 68h zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov, nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach alebo Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností] na situácie odlišné ako sú okolnosti danej veci a aj Občiansky súdny poriadok rozlišuje medzi vyhlásením o vykonateľnosti a výkonom, resp. exekúciou cudzieho rozhodnutia (§ 77a OSP). Podľa názoru ústavného súdu nie je síce úvaha najvyššieho súdu, podľa ktorej rozhodnutie o zastavení exekúcie nepredstavuje uznesenie v zmysle § 239 ods. 2 písm. c) OSP, jediným možným výkladom predmetného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ale zároveň

nie je sama osebe ani zjavne odporujúca zmyslu a účelu týchto noriem Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcich výnimočné postavenie mimoriadneho opravného prostriedku), a preto nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti.

2. Sťažovateľ ďalej namieta porušenie zásady *res iudicata* tým, že exekučné súdy rozhodovali dvakrát o tej istej veci, a poukazuje na to, že okresný súd najprv vydal poverenie na výkon exekúcie a následne po viac ako dvoch rokoch exekúciu zastavil z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok vôbec nemal byť uznaný. Tým mal okresný súd opätovne posudzovať otázku, ktorú už skôr posúdil v rámci konania o žiadosti na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. V tomto druhom štádiu nebolo podľa sťažovateľa možné dospieť k inému záveru, ako je záver, ku ktorému už okresný súd predtým dospel pri vydávaní poverenia na výkon exekúcie. Podľa sťažovateľa najvyšší súd na túto jeho námietku nereagoval.

Ústavný súd v prvom rade uvádza, že námietka sťažovateľa sa v podstate týka vecnej nesprávnosti uznesenia okresného súdu a krajského súdu a netýka sa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie ako neprípustné bez toho, aby sa venoval vecnej správnosti úvah, na ktorých bolo založené uznesenie krajského súdu napadnuté dovolaním.

Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou sťažovateľa ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 380/2012, II. ÚS 304/2012, II. ÚS 545/2010), podľa ktorej je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, ale napr. aj na účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek

tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“. Vzhľadom na okolnosti veci, v ktorej ide o cudzie rozhodcovské rozhodnutie, ktorého proces uznávania a výkonu je predmetom úpravy medzinárodnej zmluvy, musia byť ale dôvody neuznania alebo odopretia výkonu ustanovené medzinárodnou zmluvou zohľadnené aj pri výklade ustanovení Exekučného poriadku.

Ústavný súd vychádza z toho, že aj po vydaní poverenia na výkon exekúcie môže exekučný súd rozhodnúť o návrhu na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a zastaviť exekučné konanie, a to v súvislosti s preskúmaním dôvodov na odopretie uznania a výkonu cudzieho rozhodcovského rozsudku (III. ÚS 152/2012).

Navyše, ústavný súd pripomína, že ak by rozhodnutie exekučného súdu o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie predstavovalo prekážku rozhodnutej veci vo vzťahu k uznaniu cudzieho rozhodnutia, obmedzila by sa tým možnosť brániť sa povinnému a uplatniť tak dôvody neuznania cudzieho rozhodnutia alebo odopretia jeho výkonu, ak musia byť tieto dôvody uplatnené námietkou, alebo sú založené na informáciách, ktoré oprávnený ani exekútor exekučnému súdu v žiadosti o vydanie poverenia neuviedol.

3. Obsahom tretej námietky sťažovateľa je tvrdenie, že najvyšší súd v podobných prípadoch zastáva diametrálne odlišné stanoviská. Poukázal a priložil v kópii tri iné uznesenia najvyššieho súdu (uznesenia sp. zn. 6 Cdo 77/2012 z 25. apríla 2012, sp. zn. 3 Cdo 34/2012 z 13. septembra 2012 a sp. zn. 3 Cdo 14/2012 z 9. februára 2012), ktoré podľa sťažovateľa podporujú úvahy uvedené v sťažnosti a odporujú tým, ktorými sa najvyšší súd riadil v napadnutom uznesení.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že najvyšší súd v sťažovateľom označenom uznesení sp. zn. 6 Cdo 77/2012 z 25. apríla 2012 neposudzoval podobnú otázku, ako je namietaná v sťažnosti. V danom uznesení najvyšší súd pripustil na základe odlišného skutkového stavu (v danom prípade bolo odvolanie odvolacím súdom odmietnuté ako neprípustné smerujúce proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania v odvolacom konaní, čím malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred

odvolacím súdom) dovolanie z dôvodu § 237 písm. f) OSP, a nie z dôvodu § 239 ods. 2 písm. c) OSP ako v napadnutom uznesení. V druhom sťažovateľom označenom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 34/2012 z 13. septembra 2012 išlo tiež o skutkovo a právne odlišnú otázku, teda o prípustnosť dovolania proti uzneseniu krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť exekútora o vydanie poverenia na výkon exekúcie, na rozdiel od napadnutého uznesenia týkajúceho sa zastavenia exekúcie.

Ústavný súd ale súhlasí so sťažovateľom, že v treťom ním označenom prípade rozhodol najvyšší súd skutkovo a právne podobnú vec odlišne, ako ju rozhodol v napadnutom uznesení. V uznesení sp. zn. 3 Cdo 14/2012 z 9. februára 2012 najvyšší súd rozhodol, že rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní oprávneného proti uzneseniu o zastavení exekúcie na základe cudzieho rozhodcovského rozsudku je uznesením vydaným v rámci § 239 ods. 2 písm. c) OSP zakladajúceho procesnú prípustnosť dovolania proti takému uzneseniu.

V súvislosti s rozdielnymi právnymi názormi rôznych senátov najvyššieho súdu poukazuje ústavný súd na svoju stabilizovanú judikatúru (napríklad IV. ÚS 75/09), podľa ktorej je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy aj princíp právnej istoty. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Najvyšší súd by mal pritom vždy rozhodovať so zreteľom na svoje vrcholné postavenie v sústave všeobecných súdov, ako aj so zreteľom na svoju funkciu zabezpečovať jednotný výklad a používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov [§ 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“)], a to bez ohľadu na to, že v danom prípade neuplatňoval svoju právomoc podľa § 22 zákona o súdoch (obdobne II. ÚS 177/06, IV. ÚS 92/09).

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre (IV. ÚS 209/2010) v zhode a s poukazom na judikatúru ESLP konštatoval, „že rozdiely v súdnych rozhodnutiach sú prirodzene obsiahnuté v každom súdnom systéme, ktorý je založený na existencii viacerých nižších súdov s obmedzenou územnou pôsobnosťou“, ale zároveň zdôraznil, že „úlohou najvyššieho súdu je práve usmerňovať tieto protirečivé rozsudky (Zielinski, Pradal, Gonzales a ďalší v. Francúzsko, sťažnosti č. 24846/94 a č. 34165/96 až č. 34173/96, bod 59). Podľa názoru ESLP je preto v rozpore s princípom právnej istoty, ktorý je zahrnutý v niekoľkých článkoch dohovoru a tvorí jeden zo základných elementov právneho štátu, situácia, keď najvyšší súd (ako zjednocovateľ rozdielnych právnych názorov) je sám zdrojom hlbokých a trvalých inkonzistencií (m. m. Beian v. Rumunsko, sťažnosť č. 30658/05, Baranowski v. Poľsko, sťažnosť č. 28358/95). Rozporné právne názory najvyššieho súdu na identické situácie sú tak v konečnom dôsledku spôsobilé podkopávať dôveru verejnosti v súdny systém (m. m. Sovtransavto Holding v. Ukrajina, sťažnosť č. 48553/99).“.

Ústavný súd vo vzťahu k okolnostiam tohto prípadu dodáva, že dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, nie však ojedinelé rozhodnutie súdu v podobnej veci. Požiadavka právnej istoty taktiež automaticky neznamená, že sa judikatúra najmä najvyššieho súdu nemôže vyvíjať, resp. že v prípade, ak je prijaté ojedinelé rozhodnutie, vybočujúce z doterajšej línie rozhodovacej praxe, sa konajúci súd nemôže vrátiť na pôvodnú líniu rozhodovacej činnosti. Samotná skutočnosť, že pred vyhlásením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vydal iný senát najvyššieho

súdu uznesenie, v ktorom podobnú otázku posúdil odlišne od napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, nemá sama osebe vplyv na súlad napadnutého uznesenia najvyššieho súdu s ústavou a možnosť, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené označené práva sťažovateľa.

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že najvyšší súd sa ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal s dôvodmi prípustnosti dovolania v rozsahu potrebnom na rozhodnutie. V tomto rozsahu (potrebnom na posúdenie prípustnosti dovolania a bez toho, aby najvyšší súd posudzoval správnosť skutkových alebo právnych záverov, ku ktorým dospel krajský súd) najvyšší súd v napadnutom uznesení podľa názoru ústavného súdu dostatočne reagoval na tvrdenie sťažovateľa o prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu odmietajúce dovolanie sťažovateľa z dôvodu jeho neprípustnosti, je síce odôvodnený stručne, ale vo výsledku z ústavného hľadiska akceptovateľným spôsobom.

Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť v zmysle jeho doterajšej judikatúry najmä to, či prípadné pochybenia všeobecného súdu v posudzovanom prípade dosahujú takú intenzitu, ktorá už naznačuje, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd, t. j. musí ísť o zistenie, že v okolnostiach daného prípadu zjavne došlo k takému zásahu do právom chránenej sféry sťažovateľa, ktorý predstavuje neprípustné obmedzenie, resp. odopretie jeho základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľa, ktorou odôvodňuje námietku porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 čl. ods. 1 dohovoru, ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie označených práv.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.

Ústavný súd s odvolaním sa na tieto skutočnosti a závery odmietol sťažnosť pri predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o zrušení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je podmienené vyslovením porušenia práv alebo slobôd sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tomto návrhu nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013